SPOJENÁ ŠKOLA SV. VINCENTA DE PAUL, BRATISLAVA

Učebné osnovy

pre 1.r. SŠ

Spracovala: PaedDr. Mária Marková

Vzdelávacia oblasť: JAZYK A KOMUNIKÁCIA

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
3 hod.	4 hod.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Časová dotácia sa zvyšuje v učebných plánoch iŠkVP o 1 hodinu.

Táto hodina sa využije na prehlbovanie vedomostí, praktické precvičovanie učiva, prácu s literárnym textom a čítanie s porozumením. V prvom ročníku žiaci absolvujú aj exkurziu v Univerzitnej knižnici v Bratislave.

Spôsob realizácie prierezových tém:

Osobnostný a sociálny rozvoj – V tematickom celku Stredoveká literatúra v legendách poukázať na vlastnosti svätcov, v epose na vlastnosti rytierov. V tematickom celku Komunikácia naučiť žiakov primerane komunikovať v rôznych situáciách.

Environmentálna výchova – Environmentálnu výchovu je vhodné využiť najmä v slohovej zložke, v slohových prácach je možné spracovať témy o ochrane životného prostredia. Táto téma je spracovaná aj v antickej literatúre vo Vergiliových dielach Georgika a Bukolika a tiež v Hollého diele Selanky.

Mediálna výchova – V tematickom celku Práca s informáciami sa žiaci učia vyhľadávať, spracovať, triediť informácie.

Multikultúrna výchova – V tematickom celku Úvod do štúdia literatúry. Prostredníctvom literárnych diel študenti spoznávajú kultúru rôznych národov.

Ochrana života a zdravia – V tematických celkoch Staroveká literatúra (Biblia) a Baroková literatúra (najmä v diele Valaská škola mravúv stodola) poukázať na životný štýl.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – V tematickom celku Komunikácia naučiť žiakov primerane komunikovať, prezentovať vlastné názory, pripravené práce, hľadať informácie v rôznych zdrojoch.

CUDZIE JAZYKY

Prvý cudzí jazyk je anglický jazyk.
Druhý cudzí jazyk sa vyučuje podľa aktuálnej ponuky v danom školskom roku.

ANGLICKÝ JAZYK

Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
3 hod.	4 hod.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Časová dotácia sa zvyšuje v učebných plánoch iŠkVP o 1 hodinu.

Túto disponibilnú hodinu využijeme na budovanie základov a prepojenie jazyka s osobným postojom študenta, na jeho identitu a adaptáciu. Disponibilná hodina sa využíva na posilnenie praktických jazykových zručností a plynulý prechod žiakov na gymnaziálnu úroveň B1. Počas tejto hodiny sa realizujú nasledujúce aktivity:

- systematické opakovanie problematických gramatických javov a rozširovanie slovnej zásoby formou riadenej konverzácie a simulačných hier,
- nácvik tvorby písomných celkov s dôrazom na esej vyjadrujúcu názor – úvaha,
- čítanie s porozumením, hľadanie informácií, kritická analýza textov, rozlišovanie faktov od názorov,
- projekty zamerané na reálie anglicky hovoriacich krajín, precvičenie prezentačných zručností, práca s cudzojazyčnými zdrojmi a schopnosť reagovať na doplňujúce otázky v diskusii.

Gramatika: Časy (Prítomný, minulý, budúci), stupňovanie prídavných mien, modálne slovesá (povinnosť/možnosť).
Obsahové témy: vzťahy, rodina a spoločnosť, kultúra a tradície, šport a zdravie

Spôsob realizácie prierezových tém:

Osobný a sociálny rozvoj – Študenti sa učia opísať charakterové vlastnosti človeka a rozoberajú jeho povahové črty, kladné aj záporné. Diskutujú o vzťahoch v rodine, riešení konfliktov. Aktivity v triede sú zamerané na sebapoznanie a budovanie kolektívu.

Multikultúrna výchova – Študenti porovnávajú slovenské a anglické zvyky a tradície. Analyzujú historický a kultúrny kontext jednotlivých sviatkov, opisujú životný štýl v anglicky hovoriacich krajinách a na Slovensku.

Ochrana života a zdravia – Rozširujú si slovnú zásobu o chorobách, prevenciách, vplyve stravy a pohybu na duševné zdravie.

NEMECKÝ JAZYK

Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
3 hod.	3 hod.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet nemecký jazyk pre úroveň A1 v rozsahu 12 hodín počas 4-ročného štúdia.

Predmet nemecký jazyk sa vyučuje ako druhý cudzí jazyk, ktorý si žiaci povinne volia.

Spôsob realizácie prierezových tém:

Osobnostný a sociálny rozvoj – Žiaci si uvedomujú dôležitosť rodinných a priateľských vzťahov a väzieb. Opisujú charakterové vlastnosti svojich priateľov a pomenúvajú ich silné a slabé stránky. Definujú a vyjadrujú vlastné želania. Chápu dôležitosť časovej organizácie školských povinností a voľnočasových aktivít. Sú vedení k zdvorilosti v rôznych životných situáciách.

Multikultúrna výchova – Spoznávajú a pomenúvajú rôzne národnosti Európy a sveta. Diskutujú o vianočných a veľkonočných tradíciách v nemeckom kultúrnom kontexte.

Ochrana života a zdravia – Uvedomujú si význam benefitov zdravého stravovania a zdravého životného štýlu.

Regionálna výchova a ľudová kultúra – Oboznamujú sa s nemeckými regiónmi a jednotlivými spolkovými krajinami Nemecka a Rakúska, ich osobitosťami a typickými prvkami, ich tradíciami a kultúrnym koloritom.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – Žiaci rozvíjajú svoje komunikačné a prezentačné zručnosti prostredníctvom tvorby prezentácie k určeným témam. Tvoria prezentácie k téme *Môj všedný deň*.

Finančná gramotnosť – Cez situačné úlohy majú možnosť pochopiť hodnotu peňazí pri výbere jedál v reštaurácii, alebo pri výbere a kúpe vhodných darčekov v obchodnom dome.

ŠPANIELSKY JAZYK

Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
3 hod.	3 hod.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet španielsky jazyk pre úroveň A1 v rozsahu 12 hodín počas 4-ročného štúdia.

Predmet španielsky jazyk sa vyučuje ako druhý cudzí jazyk, ktorý si žiaci povinne volia.

Spôsob realizácie prierezových tém:.

Multikultúrna výchova – porovnávanie kultúr (Slovensko vs. Španielsko/Latinská Amerika), tradície, sviatky

Mediálna výchova – práca s jednoduchými textami, videami, kritické vnímanie informácií

Osobnostný a sociálny rozvoj – komunikácia v skupine, sebaprezentácia

Environmentálna výchova – témy: mesto vs. vidiek, doprava, ekológia, slovná zásoba k životnému prostrediu

Ochrana života a zdravia – zdravý životný štýl, stravovanie

Tvorba projektov a prezentačné zručnosti – prezentácie v španielčine, jednoduché projekty

Finančná gramotnosť' ako prierezová gramotnosť – nakupovanie (ceny, rozpočet), cestovanie (plánovanie výdavkov), jedlo (porovnávanie cien, spotreba)

TALIANSKY JAZYK

Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
3 hod.	3 hod.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet taliansky jazyk pre úroveň A1 v rozsahu 12 hodín počas 4-ročného štúdia.

Predmet taliansky jazyk sa vyučuje ako druhý cudzí jazyk, ktorý si žiaci povinne volia.

Spôsob realizácie prierezových tém:

Základy a Identita
téma: Predstavovanie sa, talianska abeceda a výslovnosť, čísla 0 – 20, národnosti a krajiny. *Gramatika:* Časovanie pomocných slovies *essere* (byť) a *avere* (mať), určovanie rodu a čísla podstatných a prídavných mien, opytovacie zámená.
Prierezová téma: ***Multikultúrna výchova***
Obsah: Žiaci spoznávajú základné talianske reálie, typické mená, najväčšie mestá a národné symboly Talianska. Prostredníctvom porovnávania reálií sa učia tolerancii k inej kultúre a hľadajú spoločné historické a kultúrne znaky medzi Slovenskom a Talianskom v rámci spoločného európskeho priestoru a Európskej únie.
Prierezová téma: ***Osobnostný a sociálny rozvoj***
Obsah: Zameranie na budovanie pozitívnej atmosféry a bezpečného prostredia v novej triede. Žiaci sa učia predstaviť seba a svoju identitu, rešpektovať odlišnosti spolužiakov a rozvíjať empatiu pri prvom kontakte. Dôraz sa kladie na prekonávanie jazykovej bariéry a rozvoj sebareflexie pri vyjadrovaní základných informácií o sebe.

Škola a Voľný čas
téma: Školské prostredie, predmety a pomôcky, opis triedy, základné koníčky a záujmy, dni v týždni. *Gramatika:* Prítomný čas pravidelných slovies v konjugáciách -are, -ere, -ire, používanie určitých členov v jednotnom a množnom čísle.
Prierezová téma: ***Multikultúrna výchova***
Obsah: Porovnanie trávenia voľného času mladých v Taliansku a na Slovensku. Význam námestia (*piazza*) ako miesta stretnutí a spoznávanie talianskych reálií cez telefónne predvoľby a mestá.
Prierezová téma: ***Osobnostný a sociálny rozvoj***
Obsah: Nadväzovanie priateľstiev a nácvik spoločenskej etikety. Žiaci sa učia zdvorilo pozvať niekoho von, prijať alebo odmietnuť pozvanie a rešpektovať osobný priestor iných.
Prierezová téma: ***Mediálna výchova/IKT***
Obsah: Zásady digitálnej komunikácie. Tvorba krátkych textových správ (SMS/WhatsApp) v taliančine a používanie základných komunikačných skratiek.
Prierezová téma: ***Ochrana života a zdravia***
Obsah: Propagácia zdravého životného štýlu prostredníctvom športových aktivít a diskusia o dôležitosti pohybu vo voľnom čase.

Vzdelávacia oblasť:
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

MATEMATIKA

Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
4 hod.	4 hod.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Obsahový štandard:

1. ***Teória množín*** – množiny, množinové operácie, Vennove diagramy
2. ***Výroková logika*** – výrok, operácie s výrokmi, zložené výroky, pravdivostná hodnota, negácia výrokov, kvantifikované výroky
3. ***Teória čísel*** – číselné obory, kritériá deliteľnosti, prvočísla a zložené čísla, najmenší spoločný násobok, najväčší spoločný deliteľ, mocniny s celočíselným mocniteľom
4. ***Algebrické výrazy*** – úprava a operácie mnohočlenov, lomených výrazov
5. ***Funkcie, rovnice a nerovnice*** – lineárne a kvadratické rovnice, nerovnice, rovnice, nerovnice s absolútnou hodnotou, rovnice a nerovnice v súčinovom a podielovom tvare, sústavy lineárnych rovníc

Spôsob realizácie prierezových tém:

Osobnostný a sociálny rozvoj – Vo všetkých témach - učiť sa riešiť problémy, nájsť postup, rôzne spôsoby riešenia, rozdeliť si úlohu na menšie kroky, zhodnotiť výsledok riešenia, vedieť argumentovať, zdôvodňovať, dedukovať a indukovať.

Mediálna výchova – V témach: číselné obory a teória čísel- vedieť zhodnotiť informácie o číselných údajoch, o ktorých sa dozvieme z médií.

Environmentálna výchova – V témach: funkcie, rovnice, nerovnice a ich sústavy- čítanie z grafov rôznych funkčných závislostí, ktoré obsahujú informácie o vzťahoch a súvislostiach veličín charakterizujúcich životné prostredie.

Finančná gramotnosť – V témach: číselné obory a teória čísel – riešenie financií v rodine, sporenie, plánovanie budúcnosti; funkcie, rovnice, nerovnice a ich sústavy - sadzba, náklady, sporenie, investovanie.

INFORMATIKA

Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
1 hod.	1 hod.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Obsahový štandard:

1. ***Informácie a digitálne technológie***
2. ***Práca s textom***
3. ***Práca s tabuľkami***
4. ***Prezentácie***
5. ***Internet a práca s informáciami***

Spôsob realizácie prierezových tém:

Osobnostný a sociálny rozvoj – Žiakov treba viesť k samostatnej práci a k pravidelnému plneniu čiastkových úloh, naučiť ich systematicky postupovať pri riešení jednoduchých problémov a zdôrazniť zodpovednosť za vlastné výsledky. Pri skupinovej práci je potrebné viesť žiakov k spolupráci a rešpektovať prácu a názory spolužiakov.

Mediálna výchova – Žiakov treba naučiť vyhľadávať a základne hodnotiť informácie, rozlišovať medzi dôveryhodnými a nedôveryhodnými zdrojmi a poukázať na riziká neoverených informácií. Zároveň je potrebné zdôrazniť význam médií v každodennom živote.

Environmentálna výchova – Žiakov treba poukázať na základné dopady používania digitálnych technológií na životné prostredie a zdôrazniť potrebu šetrného zaobchádzania s technikou.

Ochrana života a zdravia – Žiakov treba naučiť dodržiavať zásady ergonomickej práce s počítačom, poukázať na riziká nadmerného používania digitálnych zariadení a zdôrazniť význam pravidelných prestávok pri práci.

Multikultúrna výchova – Žiakov treba naučiť základom kultivovanej komunikácie v digitálnom prostredí, viesť ich k tomu, aby rešpektovali iných používateľov, a poukázať na to, že internet je priestor rôznych kultúr a názorov.

Finančná gramotnosť – Žiakov treba poukázať na existenciu platených digitálnych služieb, naučiť ich základom bezpečného správania pri online aktivitách a zdôrazniť opatrnosť pri práci s osobnými údajmi.

Vzdelávacia oblasť: **ČLOVEK A PRÍRODA**

FYZIKA

Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
2 hod.	2 hod.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Obsahový štandard:

1. ***Pozorovanie, meranie a experiment***
2. ***Sila a pohyb***
3. ***Energia okolo nás – mechanická energia, práca, výkon, príkon, účinnosť***

Spôsob realizácie prierezových tém:

Osobnostný a sociálny rozvoj **–** spolupráca v skupine, sebareflexia, vedieť sa vyjadrovať a prezentovať svoje názory, naučiť sa počúvať iných, uplatňovanie svojich práv a rešpektovanie práv iných, orientovanie sa vo svete povolaní, rozpoznať svoje silné a slabé stránky, stanoviť si ciele v súlade so svojimi schopnosťami, záujmami a potrebami. V rámci poznávania prírodných zákonov vedieť spoznávať seba

Mediálna výchova **–** využívanie médií na hľadanie i spracovanie informácií o nových poznatkoch, technológiách

Multikultúrna výchova **–** spoznávať rôzne kultúry z hľadiska používania rôznych fyzikálnych jednotiek, meracích metód, technických výdobytkov.

Environmentálna výchova **–** vedenie k vlastnej zodpovednosti za vzťah k prostrediu, ochrane prírody a krajiny, lokálnym a globálnym problémom (konzumný spôsob života- produkovanie množstva odpadu, dopravné predpisy, dopravné prostriedky)

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti **–** vedieť používať informácie a pracovať s nimi, dokázať formulovať závery, identifikovať a popísať problém, navrhnúť postup riešenia problému.

Finančná gramotnosť **–** pochopiť a vysvetliť vzťah ľudská práca a peniaze, vedieť posúdiť význam fyziky v súčasnosti pri výdobytkoch modernej techniky a ich vplyv na šetrenie času, energie, spotreby vody, rozlíšiť vplyvy reklamy na spotrebiteľa, vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie.

BIOLÓGIA

Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
1 hod.	1 hod.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Obsahový štandard:

1. ***Úvod do biológie***
2. ***Všeobecné vlastnosti živých sústav***
3. ***Biológia bunky***
4. ***Nebunkové a prokaryotické organizmy***
5. ***Biológia rastlín***
6. ***Systém rastlín***
7. ***Vyššie rastliny***
8. ***Huby***
9. ***Ekológia rastlín***

Spôsob realizácie prierezových tém:

Multikultúrna výchova – V tematickom celku *Úvod do biológie* spoznávať prínos rôznych kultúr k rozvoju biológie a významných vedcov z rôznych krajín, čím sa poukáže na medzinárodný charakter biologického poznania. V tematickom celku *Ekológia rastlín* spoznávať prírodné bohatstvo rôznych regiónov sveta a ich kultúrny význam. Poznávať tiež prístup rôznych krajín k ochrane prírody a chráneným druhom.

Mediálna výchova – V tematických celkoch *Biológia bunky*, *Nebunkové a prokaryotické organizmy*, *Biológia rastlín* a *Huby* vedieť vyhľadávať informácie z rôznych zdrojov o stavbe, funkcii a význame organizmov, získať základné zručnosti pri práci s médiami a vedieť kriticky posúdiť kvalitu informačných zdrojov.

Osobnostný a sociálny rozvoj – V tematických celkoch *Všeobecné vlastnosti živých sústav* a *Ekológia rastlín* uplatňovať zásady zodpovedného správania k prírode a životnému prostrediu. V tematickom celku *Biológia bunky* pri poznávaní bunky ako základnej stavebnej jednotky organizmov budovať zodpovedný vzťah k vlastnému zdraviu. V tematickom celku *Nebunkové a prokaryotické organizmy* rozvíjať zodpovedné správanie v oblasti prevencie chorôb. V tematickom celku *Huby* rozvíjať komunikačné zručnosti pri diskusii o ich význame a rizikách.

Environmentálna výchova – V tematickom celku *Ekológia rastlín* získať vedomosti, zručnosti a postoje k ochrane prírody, chápať vzťahy medzi organizmami a prostredím a význam rastlín v ekosystémoch. V tematických celkoch *Biológia rastlín*, *Systém rastlín* a *Vyššie rastliny* vedieť posúdiť význam rastlín pre človeka a životné prostredie.

Ochrana života a zdravia – V tematickom celku *Nebunkové a prokaryotické organizmy* vedieť posúdiť význam vírusov a baktérií z hľadiska zdravia človeka. V tematickom celku *Huby* vedieť rozlíšiť jedlé a jedovaté huby a posúdiť riziká ich konzumácie. V tematickom celku *Biológia rastlín* poznať význam rastlín pre výživu a zdravie človeka.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – Vo všetkých tematických celkoch (najmä *Biológia bunky*, *Rastliny*, *Huby*, *Ekológia rastlín*) rozvíjať schopnosť získavať informácie z rôznych zdrojov, spracovať ich do projektu, prezentovať a obhájiť vlastnú prácu.

Finančná gramotnosť' – V tematických celkoch *Biológia rastlín* a *Ekológia rastlín* poukázať na hospodársky význam rastlín, využitie prírodných zdrojov a potrebu ich efektívneho a udržateľného využívania. Pri téme rastlinné produkty rozvíjať povedomie o ekonomickej hodnote prírodných zdrojov a zodpovednom správaní spotrebiteľa.

CHÉMIA

Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
2 hod.	2 hod.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Obsahový štandard:

1. ***Bezpečnosť práce***
2. ***Sústavy látok, pozorovanie a experiment***
3. ***Štruktúra atómov a iónov, periodická sústava prvkov***
4. ***Anorganické zlúčeniny a základy ich názvoslovia, chemická väzba***
5. ***Chemické reakcie, chemické rovnice***

Spôsob realizácie prierezových tém:

Ochrana života a zdravia – Termochémia - protipožiarna ochrana; Protolytické reakcie - bezpečnosť pri práci s kyselinami

Mediálna výchova – príprava DOD: Stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi, rozvoj mediálnej kompetencie, príprava propagačných materiálov na DOD školy.

PRAKTICKÉ CVIČENIA

Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
0 hod.	1 hod.

V 1. ročníku sa v rámci vzdelávacej oblasti Človek a príroda v predmete praktické cvičenia. využíva disponibilná hodina na cvičenia z chémie.

CVIČENIA Z CHÉMIE

Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
0 hod.	1 hod.

Témy, počty hodín a výber jednotlivých experimentov je možné prispôsobiť potrebám a zručnostiam danej skupiny, materiálovému zabezpečeniu školy, výberu učiteľa v rámci IŠVP a rozširujúcich tém cieľových požiadaviek k maturitnej skúške z chémie.

Posilnenie časovej dotácie napomáha rozvíjaniu prírodovednej gramotnosti, zmení kvalitu výkonov v oblasti praktickej zručnosti, aplikácie metód vedeckého skúmania, prepojenia teórie s praxou a v oblasti environmentálneho vzdelávania.

Nakoľko je chémia experimentálna veda, teoreticky náročná na logické a abstraktné myslenie, posilnenie časovej dotácie značne napomáha k zlepšeniu ich výkonového štandardu a zvýšenie záujmu o daný predmet.

Žiaci si upevňujú dôležité spôsobilosti objektívne a spoľahlivo pozorovať, experimentovať, opísať pozorovanie a experiment, analyzovať, interpretovať získané údaje a tvoriť závery. Následne žiaci:

- hlbšie porozumejú chemickým javom a procesom prebiehajúcim v okolí
- osvojujú si a uplatňujú zásady bezpečnej práce s chemickými látkami
- získajú manuálne zručnosti, intelektové a sociálne spôsobilosti pri realizácii praktických činností
- prezentujú vhodným spôsobom odborné poznatky a informácie
- plánujú a realizujú pozorovania, merania a experimenty
- prezentujú a obhajujú svoje postupy a tvrdenia logickou argumentáciou založenou na dôkazoch
- analyzujú problémy, aplikujú poznatky, formulujú a overujú hypotézy
- spájajú poznatky nadobudnuté štúdiom chémie a iných vedných odborov a riešia nastolené problémy
- diferencujú informácie o použití rôznych chemických látok v praxi a v bežnom živote, z odborného chemického hľadiska, z hľadiska významu pre človeka, vplyvu na životné prostredie a ľudské zdravie.

Príklady:

Bezpečnosť práce: použiť správnu techniku pri práci s laboratórnymi váhami, odmerným valcom a pipetou

Sústavy látok: navrhnúť a uskutočniť vhodný spôsob oddelenia zložiek zmesi: destilácia, filtrácia, usadzovanie, kryštalizácia, odparovanie

Protolytické reakcie: dodržiavať zásady bezpečnosti práce s kyselinami a zásadami; použiť indikátory pH na určenie kyslosti alebo zásaditosti roztoku; klasifikovať roztoky na kyslé, neutrálne a zásadité podľa danej hodnoty pH; uskutočniť neutralizáciu roztokov; napísať chemickú rovnicu neutralizácie vymenovať príklady praktického využitia neutralizácie.

Tematický celok: *Bezpečnosť práce*
Obsahový štandard: Bezpečnosť pri práci v chemickom laboratóriu a s chemickými látkami. Výstražné označovanie chemických látok. Prvá pomoc pri úrazoch.
Výkonový štandard: Poznať a dodržiavať pravidlá bezpečnosti práce s chemickými látkami. Používať ochranné pomôcky pri práci. Poznať zásady prvej pomoci. Likvidácia chemikálií a ich vplyv na životné prostredie

Tematický celok: *Sústavy látok, pozorovanie a experiment* – Základné laboratórne operácie.
Obsahový štandard: Váhy, váženie, odmeriavanie. Príprava zmesi a oddeľovanie zložiek zmesi. Homogénna a heterogénna zmes, emulzia, suspenzia, pena, aerosól, otvorená a uzavretá sústava, roztok, rozpúšťadlo, rozpustená látka, spôsoby oddeľovania. Usadzovanie, filtrácia, odparovanie, kryštalizácia, sublimácia, destilácia. Príprava zmesi. Uzavretá sústava, roztok, rozpúšťadlo, rozpustená látka, spôsoby oddeľovania. Roztoky, príprava roztokov, odmeriavanie roztokov. Roztok, rozpúšťadlo, rozpustená látka, nasýtený roztok. Chemické výpočty koncentrácie roztokov. rozpustnosť látky, hmotnostný zlomok, koncentrácia látkového množstva. Riedenie a zahusťovanie roztokov. Roztok, rozpustná látky, rozpúšťadlo, riedenie, zahusťovanie. Chemické výpočty roztokov – materiálová bilancia. Materiálová bilancia roztokov, riedenie a zahusťovanie roztokov.
Výkonový štandard: Poznať základné laboratórne pomôcky. Schopnosť naplánovať si pracovnú činnosť pri realizácii experimentov. Použiť správnu techniku pri práci s laboratórnymi váhami, odmerným valcom a pipetou. Navrhnúť a uskutočniť vhodný spôsob oddelenia zložiek zmesi: destilácia, filtrácia, usadzovanie, kryštalizácia, odparovanie, urobiť zápis experimentu. Zostaviť aparatúru, oddeliť látky, zistiť hmotnosť a objem, urobiť zápis. Rozlíšiť rozpustenú látku a rozpúšťadlo. Správne odmeriavať a vážiť. Pripraviť nasýtený roztok. Pripraviť roztok o danej koncentrácie. Vypočítať zloženie roztoku, poznať význam údajov o zložení roztoku, využívať poznatky v domácnosti, bezpečne pracovať s roztokmi. Príprava roztokov o určitej koncentrácie riedením a zahustením na určitý objem (nasýtený roztok). Riešiť problémové úlohy miešaním, riedením a zahusťovaním roztokov.

Tematický celok: *Štruktúra atómov a iónov, periodická sústava prvkov*
Obsahový štandard: Práca s periodickou tabuľkou prvkov.
Periodický zákon, periodická sústava prvkov, (PSP,) periodická tabuľka prvkov (PTP), perióda, skupina alkalické kovy, halogény, vzácne plyny, elektronegativita, kovy, nekovy, polokovy. Orbitály, pravidlá ich obsadzovania elektrónmi. Princípy a pravidlá pre obsadzovanie orbitálov elektrónmi. Orbitály. Princípy a pravidlá pre obsadzovanie orbitálov elektrónmi, rámčekový diagram. Atóm. Rádioaktivita a jej dôsledky. Objav prirodzenej a umelej rádioaktivity. Rádioaktivita a jej pozitívne a negatívne dôsledky aktivity. Chemické výpočty. Avogadrova konštanta, látkové množstvo, relatívna atómová hmotnosť, relatívna molekulová hmotnosť, molárna hmotnosť
Výkonový štandard: Zaradiť prvok podľa umiestnenia v PTP do skupiny, kov, nekov, polokov, porovnať fyzikálne a chemické vlastnosti prvkov na základe ich umiestnenia v PTP, vyvodiť súvislosti medzi umiestnením prvkov v PTP a ich vlastnosťami. Pracovať s modelmi orbitálov. Zapísať elektrónovú konfiguráciu obsadzovania elektrónmi vybraných prvkov. Pomocou samostatnej práce s informáciami si uvedomiť nebezpečenstvo použitia jadrových zbraní. Zdroje jadrovej energie.

Vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie o rádioaktivite. Uvedomiť si dôsledky rádioaktivity a havárii jadrových elektrárni. Vypočítať molárnu hmotnosť zlúčeniny zo známych hodnôt molárnych hmotností atómov prvkov. Vyriešiť úlohy na výpočet počtu častíc.

Tematický celok: *Anorganické zlúčeniny a základy ich názvoslovia, chemická väzba*
Obsahový štandard: Precvičovanie chemického názvoslovia: oxidy, hydroxidy, halogenidy, bezkyslíkaté kyseliny (halogenovodíkové kyseliny, H2S), kyslíkaté kyseliny, soli kyselín významných prvkov. Zisťovanie závislosti vlastností látok od ich chemickej väzby (nepolárna a polárna kovalentná väzba), iónová väzba, vodíková väzba, jednoduchá väzba násobná väzba (dvojitá, trojitá), kovová väzba, medzimolekulové sily. Kryštály. Zisťovanie závislosti vlastností látok od ich chemickej väzby. kryštál: iónový, kovový, molekulový, kryštalická látka, amorfná látka. Zábavná chémia. Topenie a tuhnutie, parafín.
Výkonový štandard: Používať pravidlá tvorenia vzorcov a názvov chemických zlúčenín. Zisťovať súvislosti medzi chemickou väzbou látok a ich vlastnosťami pozorovaním a experimentom. Navrhnúť, predviesť, vyhodnotiť a interpretovať experiment na riešenie danej úlohy. Pracovať s modelmi kryštálov, hľadať súvislosť medzi chemickou väzbou v kryštáloch a ich vlastnosťami. Precvičovať základné zručnosti pri premene skupenstiev.

Tematický celok: *Chemické reakcie, chemické rovnice*
Obsahový štandard: Stechiometrické výpočty: stechiometria, stechiometrický koeficient, zákon zachovania hmotnosti. Termochémia, exotermické a endotermické reakcie, reakčné teplo, entalpia. Kinetika – rýchlosť, teplota, plošný obsah, koncentrácia, katalyzátor, inhibítor. Stanovenie pH roztokov. pH, pH indikátor. Acidobázické reakcie – neutralizácia, titračné stanovenie. Titrácia, štandardný a titračný roztok, bod ekvivalencie. Acidobázické reakcie – hydrolýza, pH roztokov. Hydrolýza roztokov. Oxidačno-redukčné reakcie. Oxidovadlo, redukovadlo. Oxidačno-redukčné reakcie. Reakcia kovu s kyselinou chlorovodíkovou. Elektrochemický rad napätia kovov. Elektrolýza roztoku soli – NaCl, modrej skalice. Elektrolýza, elektrolyt, anóda, katóda. Galvanický článok, anóda, katóda, elektrolyt, galvanické pokovanie, korózia. Zrážacie reakcie roztokov solí. Nerozpustný produkt, rozpustnosť, súčin rozpustnosti, gravimetria. Rozpustnosť anorganických látok, aplikácia súčinu rozpustnosti. Kvalitatívna analýza anorganických látok – dôkazové reakcie iónov. Dôkazové reakcie vybraných iónov. Kvantitatívna analýza anorganických látok – váženie výťažku kryštalizácie.
Kryštalizácia, výťažok, gravimetria.
Výkonový štandard: Aplikovať poznatky na látkového množstva a výpočet hmotnosti reaktantu alebo produktu. Uskutočniť exotermickú a endotermickú reakciu. Riešiť príklady z termochémie. Prakticky overiť vplyv jednotlivých faktorov na rýchlosť chemických reakcií. Urobiť zápis experimentu. Nájsť príklady katalyzátorov a inhibítorov v každodennom živote. Určiť pomocou pH indikátora pH jednotlivých roztokov. Urobiť zápis experimentu. Prakticky overiť význam rovnováhy v protolytických reakciách. Určiť a chemickou reakciou zdôvodniť výsledné pH roztokov hydrolýzy solí. Prakticky vykonať experiment, popísať chemickou reakciou. Prakticky odvodiť elektrochemický rad napätia kovov. Vykonať a vysvetliť princíp elektrolýzy. Poznať použitie galvanických článkov a akumulátorov v každodennom živote. Aplikovať vedomosti získané v téme roztoky, vytvoriť zrazeninu, vedieť ju izolovať a kvantifikovať, vedieť zapísať rovnicu zrážacej reakcie iónovým zápisom, nájsť príklady významných zrážacích reakcií v praxi. Rozlíšiť látky na základe rôznej rozpustnosti v rozpúšťadlách. Aplikovať získané vedomosti z chémie v praxi. Predviesť dôkazovú reakciu vybraných iónov, dokázať ju chemickou reakciou. Vypočítať hmotnosť reaktantu alebo produktu na základe zápisu chemickej rovnice reakcie, ak je daná hmotnosť produktu alebo reaktantu, predviesť experiment a stanoviť množstvo produktu kryštalizácie gravimetriou.

Spôsob realizácie prierezových tém:

Vyučovanie daných prierezových tém bude zapracované do vybraných vyučovacích tém, realizované formou individuálnou, kooperatívnou, uplatnením medzipredmetových vzťahov, príležitostnými aktivitami a podujatiami a v rámci školských a mimoškolských projektov.

Dopravná výchova – Cieľom je naučiť sa pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti: v tematickom celku Chemické reakcie a rovnice

Environmentálna výchova – Zdôrazňuje pochopenie objektívnej platnosti základných prírodných zákonitostí, dynamických súvislostí od najmenej zložitých ekosystémov až po biosféru ako celok, postavenie človeka v prírode a komplexné funkcie ekosystémov vo vzťahu k ľudskej spoločnosti (t.j. pre zachovanie základných podmienok života), pre získanie obnoviteľných zdrojov surovín a energie a pre mimoprodukčné hodnoty (inšpiráciu a odpočinok). Kladie základy systémového prístupu zvýrazňujúceho väzby medzi prvkami systémov, ich hierarchické usporiadanie a vzťahy k okoliu: v tematických celkoch Bezpečnosť; Sústavy látok, pozorovanie a experiment; Chemické reakcie a rovnice

Ochrana života a zdravia – Formatívna a informatívna zložka učiva sa prezentuje: odbornou činnosťou žiakov, ktorá im umožňuje osvojenie vedomostí a zručností v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Pri laboratórnych prácach dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s nebezpečnými chemickými faktormi a chemickými látkami.

Osobnostný a sociálny rozvoj – Kľúčovými pojmami sú evolúcia ľudského správania, komunikácia človeka s prírodou, sebaregulácia konania ako základný ekologický princíp – v tematických celkoch Bezpečnosť; Sústavy látok, pozorovanie a experiment; Chemické reakcie a rovnice

Mediálna výchova – Kritické čítanie a vnímanie mediálnych správ – pestovať kritický prístup ku spravodajstvu a reklame. Interpretácia vzťahu mediálnej správy a reality – rozlišovať typy správ a ich funkcie, formulovať rozdiely medzi reklamou a správou a medzi „faktickými“ a „fiktívnymi“ obsahmi, pozorovať hlavné rysy reprezentatívnosti (rozlišovať realitu od médiami zapracovaných stereotypov ako reprezentantov reality)

Multikultúrna výchova – Multikulturalita – spoznávať multikulturalitu dnešného sveta a jej predpokladaný vývoj v budúcnosti, vnímať a ohodnotiť multikulturalitu ako prostriedok vzájomného obohacovania. Kľúčovými pojmami sú evolúcia ľudského správania, komunikácia človeka s prírodou, sebaregulácia konania ako základný ekologický princíp v tematických celkoch Sústavy látok, pozorovanie a experiment; Chemické reakcie a rovnice

Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

GEOGRAFIA

Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
1 hod.	1 hod.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Spôsob realizácie prierezových tém:

Mediálna výchova – Rozvinutie kompletného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi s cieľom rozlíšiť informačné zdroje (dôveryhodné, menej dôveryhodné, nedôveryhodné). Viesť žiakov k tomu, aby kriticky a selektívne používali rôzne druhy médií a vedeli sa v nich správne orientovať, teda vyberať si výchovno-vzdelávacie informácie. Motivovať k vyhľadávaniu a interpretácii štatistických údajov, faktov a dôležitých skutočností o zemskom povrchu a jednotlivých geosférach z dôveryhodných informačných zdrojov na základe prijímaných informácií, aby si vedeli vytvoriť vlastný názor. Tvorivo používať geografické poznatky v rôznych grafických podobách (obsah tematickej mapy, tabuľky, schémy, diagramy, kartogramy, kartodiagramy).

Multikultúrna výchova – Žiaci spoznávajú pri vyučovaní, v osobnom i verejnom živote rôzne neznáme kultúry, v kontexte zhodnotenia rizík atmosférických procesov a globálnej zmeny podnebia s možnými následkami pre život na Zemi. Výchovné a vzdelávacie pôsobenie je zamerané na to, aby žiaci akceptovali kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu, rozvíjala sa u nich tolerancia a rešpekt vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti.

Osobnostný a sociálny rozvoj – Hodnotiť vzťahy medzi človekom a životným prostredím, chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta, rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia, využívať informačné a komunikačné technológie pri získavaní informácií o hlavných zdrojoch pitnej vody a obmedzení jej dostupnosti.

Environmentálna výchova – Upevňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu, aktívne sa podieľať na tvorbe a ochrane životného prostredia, opísať najvážnejšie ekologické problémy spôsobené činnosťou človeka. Vedieť posúdiť zásahy do prírody, pozitívne i negatívne, vysvetlenie a posúdenie globálnych ekologických problémov.

Tvorba projektu a prezentačné schopnosti – Rozvíjať schopnosť nájsť správne informácie, pracovať s nimi, riešiť problémy súvisiace s tvorbou projektu, spolupracovať v skupine, vedieť prezentovať svoj, alebo skupinový projekt, prijať kompromis alebo stanovisko inej strany, využívať rôzne typy prezentácií.

Finančná gramotnosť – Zdroje energie, nerastných surovín aj kvalitnej pôdy sú v prírode vyčerpateľné, teda aj ekonomická ponuka zdrojov je obmedzená. Zamerať pozornosť na ochranu týchto zdrojov a ich zachovanie pre ďalšie generácie v duchu trvalo udržateľného rozvoja.

DEJEPIS

Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
2 hod.	2 hod.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Spôsob realizácie prierezových tém:

Osobnostný a sociálny rozvoj – V tematickom celku Antický svet, Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline naučiť žiakov vnímať človeka v kľúčových obdobiach vzhľadom na spoločenské podmienky, sledovať vývoj osobnosti a sociálnej adaptácie, zdôrazniť význam ľudského života, ktorý v niektorých vojnových etapách nemal hodnotu. V tematických celkoch Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline, Stredoveké uhorské kráľovstvo a Pod habsburským orlom sa zamerať na formovanie národného povedomia a hrdosti s dôrazom na význam regionálnych dejín.

Environmentálna výchova – V tematických celkoch Antický svet a Stredoveký svet zdôrazniť význam prírodných zdrojov a zmenu klimatických podmienok v živote človeka. Uvedomiť si spätosť života človeka s prírodou.

Multikultúrna výchova – Vo všetkých tematických celkoch rešpektovať rozmanitosť a toleranciu národných kultúr a pestovať u žiakov úctu k historickým pamiatkam doma i vo svete. Multikultúrna výchova v rámci dejepisu by mala spĺňať nasledujúce ciele: porozumieť historickým a kultúrnym rozdielom, učiť žiakov rozpoznať rôzne kultúrne hodnoty a správanie v rôznych obdobiach dejín. Zlepšiť medziľudské vzťahy, viesť žiakov k rešpektovaniu rôznych národov, etník, náboženstiev, jazykov a tradícií. Podporovať študentov kriticky myslieť. Pomáhať žiakom analyzovať historické udalosti z rôznych uhlov pohľadu, aby pochopili, že história nemá len jednu interpretáciu.

Mediálna výchova – Vo všetkých tematických celkoch v ročníku pozorovať vývoj komunikačných zdrojov, porovnávať ich a posúdiť ich kvalitu a objektivitu vzhľadom na množstvo informácií, ale vedieť ich aj kriticky zhodnotiť.

Ochrana života a zdravia – V tematických celkoch Antický svet a Stredoveký svet priblížiť žiakom počiatky lekárskej vedy a dôležitosť starostlivosti o zdravie človeka. Uvedomiť si vplyv vojenských konfliktov na demografický vývoj a zdravie obyvateľstva. Poukázať na ničivú silu zbraní v moderných dejinách, ktoré, čím boli modernejšie, tým boli ničivejšie, a preto mali negatívnejší dopad na celú spoločnosť.

Regionálna výchova a ľudová kultúra – V tematických celkoch Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline, Pod habsburským orlom posilňovať u žiakov pocit hrdosti k vlastnému regiónu a učiť k úcte k ostatným regiónom a rešpektovať ich špecifiká. V regionálnych dejinách vyučovanie sústrediť na významné historické udalosti, ktoré sa odohrali v konkrétnych regiónoch a ich dopad na život človeka v nich. Zároveň sa zamerať na významné osobnosti regionálnych dejín - politických lídrov, kultúrnych predstaviteľov, vedcov a iných. Viesť študentov k ochrane kultúrneho dedičstva, tradícií, zvyklostí, architektúry, folklóru a inými prvkami, ktoré formovali kultúru regiónu.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – Vo všetkých tematických celkoch naučiť žiakov primerane komunikovať, prezentovať vlastné názory, pripravené práce, hľadať informácie v rôznych zdrojoch.

Finančná gramotnosť – Vo všetkých tematických celkoch pochopiť vzťah ľudskej práce a používania peňazí, sledovať rozvoj ľudskej spoločnosti, zhromažďovania materiálnych a duchovných statkov od počiatku až po novovek. V tematickom celku Antický svet, Stredoveký svet, Stredoveké Uhorské kráľovstvo – zdôrazniť proces premeny výmenného obchodu k peňažnému a na tomto procese sledovať zmenu osobnosti človeka. V historickom kontexte sledovať ekonomické a hospodárske procesy krajín pod vplyvom vojen, hospodárskych kríz, epidémií alebo pod vplyvom zmeny štátnych zriadení.

Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A HODNOTY

KATOLÍCKE NÁBOŽENSTVO

Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
1 hod.	2 hod.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet. Časová dotácia sa zvyšuje v učebných plánoch iŠkVP o 1 hodinu. Táto hodina sa využije na zmenu kvality vzdelávacieho štandardu.

Stredoškolák si začína sám vyberať a budovať vzťahy, za ktoré nesie zodpovednosť. Určuje si svoj rebríček hodnôt. Je si vedomý svojej identity v tom, kto ho presahuje, objavuje poslanie človeka žiť život v láske – v hlbokom vzťahu s ľuďmi i s Bohom. Preto disponibilnú hodinu, ktorú máme k dispozícii v tomto ročníku, využijeme hlavne na skvalitnenie ročníkovej témy: vzťahy a zodpovednosť:

- Spoznávaním identity človeka reflektovať vlastnú identitu.
- Uvedomiť si dôležitý význam rozhodnutia pre vlastný svetonázorový postoj.
- V trojičnom rozmere budovať ľudský rozmer vzťahov ako naplnenie zmyslu života.
- Prehlbovať medziľudské vzťahy cez skvalitnenie komunikácie.

Spôsob realizácie prierezových tém:

Osobnostný a sociálny rozvoj – Človek a jeho otázky, Zmysel života, Cesta k druhým: komunikácia, Počúvanie, Svedomie, Dôstojnosť osoby, Na ceste k osobnosti, Kroky k zrelosti osobnosti, Dozrievanie osobnosti, Konflikty vo vzťahoch, Stabilita vzťahov, Povolanie, Povolanie byť soľou

Osobnostný a sociálny rozvoj žiakov sa realizuje aj prostredníctvom dvojdňovej duchovnej obnovy, ktorú absolvujú študenti raz počas školského roka.

Environmentálna výchova – Je nevyhnutnou súčasťou hodín rímskokatolíckeho náboženstva, nakoľko vedieme žiakov k tomu, že žijeme vo svete, ktorý bol stvorený z lásky Boha – Otca. Z vďačnosti za tento dar stvoreného sveta a prírody sa snažíme chrániť tieto hodnoty. Realizuje sa prostredníctvom tém: Dekalóg v našom živote, Zodpovednosť za brata

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – Táto prierezová téma sa realizuje prostredníctvom tvorby projektov: Projekt pomoci iným, Moje vzory, významné kresťanské osobnosti

Výchova k manželstvu a rodičovstvu – Táto prierezová téma sa realizuje prostredníctvom tém: Môj počiatok, Muž a žena - ikona Boha

Ochrana života a zdravia – Táto prierezová téma sa realizuje tém: Dekalóg – Magna charta ľudských práv, Závislosti, Mladí a alkohol, AIDS – choroba vzťahov

Multikultúrna výchova – Táto prierezová téma sa realizuje tém: Prirodzené náboženstvá, Závislosti, Mladí a alkohol

Finančná gramotnosť – Táto prierezová téma sa realizuje tém: Komunikácia cez internet, Dekalóg, Dekalóg – Magna charta ľudských práv

Vzdelávacia oblasť: **UMENIE A KULTÚRA**

UMENIE A KULTÚRA

Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
1 hod.	1 hod.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Spôsob realizácie prierezových tém:

Osobnostný a sociálny rozvoj – uplatniť vplyv umenia a rôznych druhov kultúr, tiež socio-humanitných vied na zdravý osobnostný a sociálny rozvoj žiakov. Vzbudiť sociálne cítenie v marginálnej kultúre vzhľadom na jej špecifiká. Analýzou a interpretáciou rozmanitých diel a žánrov rozvíjať všestranne osobnosť, rozvíjať estetické cítenie, EQ žiaka. Rozvíjať a rozšíriť prehľad vo vlastnej kultúre i v multikultúrnom svete. Získať prehľad v dejinách umenia a kultúry, rozvíjať kritické myslenie žiakov v súčasnej kultúre. Poznávať riziká kultúrneho šumu, hľadať odpovede na súčasné kultúrne problémy. V téme kultúra tela vybudovať zdravý vzťah k vlastnému telu z aspektu zdravia, identity a kresťana. Telo ako stánok duše. Poznávať hodnoty kresťanskej kultúry cez média, ako TV Lux, výstavy v Quo Vadis a pod. Osobnostný a sociálny aspekt v životnom štýle a v téme odievania rozvíja osobnosť v širokom slova zmysle. Viesť žiakov k rešpektovaniu a vhodnosti odevu pri návšteve chrámov. Nevedomosť, neospravedlňuje v mnohých kultúrach Azie, Afriky...

Environmentálna výchova – rezonuje v téme Kde žijem a V čom žijem. Vplyv na človeka, zdravie i umenie. Poukázať na umenie environmentu, spoluzodpovednosť za budúcnosť, hodnoty duševné i materiálne. Formovať vedomie, postoje a zručnosti k téme ochrane životného prostredia, pestovať ohľaduplnosť voči prírode. Podobne v téme Načo mi je umenie, vidieť širšie súvislosti, ako byť asertívny a zasadzovať sa za zdravý životný štýl. Inšpirovať sa umením a estetikou vzťahu k okoliu a k prírode v japonskej kultúre, inšpirovať sa vzťahom sv. Františka z Assisi k prírode, zvieratám a človeku. Vidieť environmentálnu záťaž v módnom priemysle, charitatívny prístup v materiálnom svete a v nachádzaní duchovných hodnôt, v rozvoji dobrovoľníctva v sociálnom svete. V téme Súčasná kultúra, hľadať a nachádzať aktuálne riešenia v špecifických oblastiach a v modelových projektoch.

Multikultúrna výchova – zaznieva v téme vybraných kultúrnych pamiatok, vytvoriť vlastnú interpretáciu zvoleného artefaktu cez multikultúrny priezor. Prezentovať niekoľko výrazných kultúr etník, či tradícií s vyjadrením spolužitia rozmanitých hodnôt, noriem a prejavov správania, pričom klásť dôraz na vzájomný rešpekt, toleranciu, rovnosť a otvorenosť, či kultúrnu diverzitu. Cez hudbu, literatúru, videoklip, vizuálne umenie, dizajn, zvyky a obyčaje, festivaly, multikultúrne projekty porovnať históriu a súčasnosť. Ich podoba praktická, estetická, identifikačná, diferenciačná, vyjadrovacia rozvíja multikultúrny prístup. Prvky multikultúry a globalizácie nachádzať cez výrazové prostriedky odevného dizajnu, sebapropagácie, sebavyjadrenia, individuality. Odievanie, účesy, líčenie, doplnky a úpravy tela ako forma komunikácie a globalizácie v móde. Pozitíva a negatíva v oblasti módy a subkultúry. Žiak na príklade kultúrneho predmetu, umeleckého diela, pamiatky dokáže zdôvodniť význam svetového kultúrneho dedičstva a jeho ochrany, porovnať formu, obsah,

význam a aktuálnosť umeleckých diel rôzneho žánru, alebo druhu v histórii a v súčasnosti. Svetové kultúrne dedičstvo, kultúrna pamiatka ako príklad rôznorodosti umenia a kultúry, ako zdroj inšpirácie, tolerancie, národnej a duchovnej identity.

Mediálna výchova – v téme Súčasná kultúra, kriticky zhodnotiť vybrané produkty masovej kultúry, pop kultúry, vysokej a nízkej kultúry. Prezentovať vlastný kultúrny/mediálny produkt (blog, webovú stránku, triedne/školské noviny, rozhlasovú reláciu). Vo vybranom masmédiu ako print, TV, rozhlas, internet nachádzať kvality a riziká. Vytvoriť modelové projekty k téme Moja TV, Moje noviny, cez prácu v skupine s pestrosťou profesii a s vlastnou víziou. V téme Vyjadrovacie prostriedky a kompozičné princípy rôznych druhov umenia (rytmus, symetria, melódia, kompozícia, gradácia a pod.), nachádzať súvislosti a vzťahy v rôznych druhoch umenia. Uvedomiť si vplyv médií na mládež, detí, dospelých, na spoločenský, politický a kultúrny život. Hoaxy ako fenomén doby, bezpečnosť a zodpovedné správanie v mediálnom svete. Základné vyjadrovacie prostriedky a tvorba výrazu mediálnej výchovy, posun techniky, využitie a zneužitie AI. Mediálna výchova ako prostriedok medziľudskej komunikácie, prenos kultúrnych obsahov i v kresťanskej kultúre, či v sakrálnom svete.

Ochrana života a zdravia – uplatnená naplno v téme Životného štýlu. Analyzovať zdravý a nezdravý vzťah k vlastnému telu. Cez ukážky – ideál krásy v rôznych kultúrach, telo v umení a v reklame, body art, súťaže krásy, tanec a pod., sa zasadzovať za zdravý štýl života, harmonickú rovnováhu ducha a tela. Kult tela ako zúžený pohľad s rizikami. Olympiáda a jej posolstvo, prepojenie kultúr so športom. Cez situačné/aktuálne projekty vytvoriť vlastné modelové projekty. Formát Let´s dance, olympijské hry, paralympijské hry, svetové poháre a pod. Nachádzať aspekty upevňovania zdravia a zdravotných rizík. Kult tela v športe a v histórii výchovne a aktuálne využiť. Zamerať sa na prezentácie športu, športovcov, fanúšikov a športových udalostí v rôznych médiách. Ideál krásy v súčasnosti a v minulosti, špecifiká v pohľade na zdravie. Zdravý a nezdravý vzťah k vlastnému telu cez ukážky ideálov krásy v rôznych kultúrach, telo v umení a v reklame, body art, súťaže krásy, tanec, šport a pod. Oblasť módy, modelingu, cez bulímiu, obezitu zhodnotiť z vlastného pohľadu a príkladu z okolia. Liga za duševné zdravie, komunitné centrá a ich dôležitosť v živote.

Regionálna výchova a ľudová kultúra – zdôvodniť význam svetového kultúrneho dedičstva a jeho ochrany, porovnať formu, obsah, význam a aktuálnosť umeleckých diel rôzneho žánru, alebo druhu v histórii a v súčasnosti. Svetové kultúrne dedičstvo a projekt konkrétnej kultúrnej pamiatky využiť výchovne cez vlastné výpovede žiakov. Vedieť zhodnotiť význam a prínos vybranej kultúrnej pamiatky, nachádzať ich cez rôzne formáty ako piesne, zvyky, pamätníky, príbehy, fotografie a pod. Pragmatický prístup k téme Kultúrna tradícia využiť formou tvorby portfólia. Naučiť sa triediť fakty v ich rôznorodosti, závažnosti, vzťahov a celkovej pestrosti. Pestovať pocit hrdosti na vlastnú kultúru a zodpovednosť v ochrane pamiatok, v prezentovaní vlastnej identity. Projekt Sokrates, ako príklad spolupráce kultúr, zbližovanie kultúr, prínos pre človeka a pod. Vplyv cestovania, poznávania, vzdelávania na medziľudské vzťahy.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosť – v každom tematickom celku vytvoriť prezentácie, projekty rôzneho rozsahu. Vzbudiť záujem a rozvíjať sebaprezentáciu žiaka. Digitálne zdokumentovať (formou denníka/digitálnej prezentácie, portfólia, referátu, projektu prezentovať vybranú kultúrnu pamiatku z okolia, prípadne prepojiť so SOČ. Riešiť nové, aktuálne kultúrne pamiatky, artefakty, piesne, zvyky, duševné hodnoty. Zhodnotiť význam a prínos vybranej kultúrnej pamiatky, diskutovať o vplyve internetu (sociálnych médií) na formovaní kultúrnej tradície a identity. Podporiť tvorbu videoklipov, alebo reelsov so zameraním na prezentáciu (školy, projektu, produktu, komunity, myšlienky, sviatkov

a pod.), experimenty s materiálom rôznych umení a oblastí kultúrnej tvorby (videoklip, hudobno-multimediálny klip, reklamný šot, dokument, projection mapping a pod.). Naučiť sa kooperovať v malom filmovom štábe (scenár, libreto, réžia, zvuk, scéna, telový dizajn, kostým, kamera, herectvo, produkcia, postprodukcia) na konkrétnych kultúrnych predmetoch interpretovať kultúrne súvislosti – staré/nové; zastarané/moderné, módne/vkusné/nevkusné, retro, inovatívne. Využiť živé a aktuálne projekty, ktoré žiaci sledujú v mediálnom svete ako seriály, filmy, tance atď. Verbálna interpretácia umeleckého diela umelecká interpretácia vybraného diela – parafráza, posun, ozvláštnenie, transpozícia a pod. Využiť slovne hodnotiť zážitok z navštíveného kultúrneho alebo umeleckého podujatia s triedou , či individuálne. Navštíviť vhodnú výstavu/Quo Vadis, výstavy v Ružinove a okolí ako je Danubiana a pod.

Finančná gramotnosť – Vo všetkých tematických celkoch pochopiť vzťah ľudskej práce a používania peňazí, materiálne a duchovné hodnoty. Sledovať rozvoj týchto vzťahov, ich ekonomický rozmer cez tému Trh s umením, hodnota diel v minulosti a súčasnosti, aukcie /Soga, Sotheby/ a ich prínos, nadhodnotenie a určovanie hodnoty, kópie/ reprodukcie a originálne diela. Využiť oblasti a priestory ako výstava, koncert, show, festival, klubová akcia, film o filme, workshop, diskusia, happening a pod. Viesť žiakov k hodnoteniu z aspektu spoločenského, morálneho, sakrálneho, komunikatívneho a pod. V téme Zmysel umenia a Súčasná kultúra rozviesť tému relatívnej hodnoty, hodnota procesuálneho umenia, umenie Banksyho a jeho relatívnosť, špecifiká. Tiež rozvíjať tému rastúcej finančnej hodnoty umeleckých diel ako materiálna a finančná devíza v živote človeka od čias renesancie, dôležitosť sponzoringu a mecenášstva v histórii.

Vzdelávacia oblasť: ZDRAVIE A POHYB

TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
2 hod.	2 hod.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Spôsob realizácie prierezových tém:

Osobnostný a sociálny rozvoj – Žiakov treba viesť k pravidelnej pohybovej aktivite, rozvíjať ich vytrvalosť, zodpovednosť a schopnosť prekonávať vlastné limity. Pri kolektívnych športoch je potrebné podporovať spoluprácu, rešpektovanie pravidiel a fair play správanie.

Mediálna výchova – Žiakov treba viesť ku kritickému vnímaniu športových médií, reklamy a športových vzorov. Je potrebné poukázať na pozitívny aj negatívny vplyv médií na životný štýl a športové správanie mládeže.

Environmentálna výchova – Žiakov treba viesť k ochrane prírody počas športových a turistických aktivít, zdôrazniť význam pohybu v prírodnom prostredí a potrebu zodpovedného správania voči životnému prostrediu.

Ochrana života a zdravia – Žiakov treba naučiť zásadám bezpečnosti pri športových činnostiach, správnemu rozcvičeniu a regenerácii organizmu. Dôležité je zdôrazniť význam pravidelného pohybu, zdravého životného štýlu a prevencie úrazov.

Multikultúrna výchova – Žiakov treba viesť k tolerancii a rešpektu voči spolužiakom bez ohľadu na ich výkonnosť, kultúrne prostredie alebo športové schopnosti. Prostredníctvom športových hier treba podporovať spoluprácu a vzájomné porozumenie.

Finančná gramotnosť – Žiakov treba oboznámiť so základnými nákladmi spojenými so športom a zdravým životným štýlom, viesť ich k zodpovednému prístupu pri výbere športového vybavenia a poukázať na možnosti aktívneho trávenia voľného času bez vysokých finančných nákladov.